

3,2,1 ... ተዛረብ !

ወዲ ክልተ ዓመት
ቆልዓይ ኣይዛረብን፤
ገለ ሰባት ዝዛረበሉ እዋን
ክመጽእ'ዩ ይብሉኒ፤
ክሻቀል ይግብኣኒ'ዶ፤

ውላደይ ነቶም
ቃላት ብጌጋ
የውጽኡም፤ ክሻቀል
ይግብኣኒ'ዶ፤

1

2

3

ውላደይ ኣብ
ዓመቱ ቅኑዕ ምሉእ
ሓሳባት ኣይሃንጽን፤
ክሻቀል
ይግብኣኒ'ዶ፤

Tigrigna

ምዕባለ ዘረባ
ኣመትን ናይ መጠንቀቅታ ምልክታትን

3,2,1 ... ተዛረብ !

ናይ ምክልኻል መደብ ኣርቶፎኒ (ናይ ዘረባ ተራጊስት) ሰንተር ኣብ ኑሻተል

ምዕባለ ዘረባ
ኣመትን ናይ መጠንቀቅታ ምልክታትን

1

እቲ ኣገዳሲ ቆልዓ ኣብ 2 ዓመቱ ክዘራረብ
(ብናቱ ቃላት ወይ ብምልክት) ምስ ዝኸእልን
ንክብሎ ዝደለዩ ከረድእ ምስ ዝኸእልን እዩ።
ኣብ ዝቅጽል ኣዋርሕ ቀልጢፉ ክመሓየሽ
ይኸእል። ኩነታቱ ምስ ዘይመሓየሽ : ምስ
ሓኪም ናይ ቆልዑ ተዘራረብ።

2

ነቲ ዝደለዩ ከረድእ ምስ ዘይክእል እም፤ ምስ
ዝሳቀን ዝሸገርን (ምስ ዝሓርቅ : ብሎክ ምስ
ዝኸውን : ኣብ በይኑ ምስ ዝዕጽን) ክንሻቀል
ይግብኣና።

3

እወ, ቆልዓ ኣብ 3 ዓመቱ ኣብ ንእሽተይ
ዘረባታት ምሉእ ሓሳባት እንዳገበረ ክሳተፍ
ክኸእል ኣለዎ። ምስ ኣርቶፎኒ (ናይ ዘረባ
ተራጊስት) ንምምይያጥ ድሕር ኣይትበል

0 – 6 ወርሒ

ውላድካ

- ❖ ንድምጽታትን መናቀቀሒታትን መልሲ ይህብ፤
- ❖ ይርእየካ፤
- ❖ ባእባእታ የውጽእ፤ ይጻወት

ሓደ ካብዚ ጠባያት ምስ ዘይትርእይ ንሓኪም ናይ ህጻናት ተወከስ።

መዓልታዊ

- ❖ ቀሰይ ኢልካ ብፍቕሪ ተዛረቦ
- ❖ እንታይ ትገብር ከምዘለኻ ንገሮ
- ❖ ናይ ቆልዑ ደርፍታት ድረፈሉ
- ❖ ስም ናይቶም ዝኸብዎ ነገራትን ሰባትን ንግሮ
- ❖ ንዝሰምዖ ድምጺ እንታይ ምኻኑ ግለጸሉ።

6 – 12 ወርሒ

ውላድካ

- ❖ ምልክት፣ ድምጺ ብምድጋም፣ ታእታእ (ፓ ፓ ፓ፣ ባ ባ ባ) ይዛረብን ፡ ንኣሽቱ ቃላት ከጥቀም ይጀምር (ሚያው ንድሙ፣ ሹም ንመኪና)
- ❖ ንነገራት ብኢዱ የመልክት
- ❖ ስሙ ከጻዋዕ ከሎ ይምልስ
- ❖ ገለ ገለ ቃላት ይርዳእ

ውላድካ ብምልክት ወይ ብድምጺ ዘይረዳዳእ እንተሃለው ወይ ታእታእ ደው እንተ ኣቢሉ ከትጥንቀቅ ይግባእ ።

መዓልታዊ

- ❖ ውላድካ ዝገብሮ ምልክታትን ድምጽታትን ትርጉም ሃቦም ፡ ንኣብነት ፡ « ወዲእካ » « ትደግም » « ቻው »
- ❖ ኣብ መዓልታዊ እትገብሮ ንጥፈታትካ (ኣብ ባሾ፣ ኣስቤዛ እንዳገበርካ፣ ኣብ መኣዲ፣ ከትከድኖ ከለኻ) ምስ ውላድካ ተዛረብ
- ❖ ሓጺር ዛንታታት ኣዘንትወሉ (ቀሊል መጻሕፍቲ ምስ ብዙሕ ስእልታት፣ ስእሊ፣ መጻሕፍቲ ብዓለባ ጨርቂ ዝተዳለወ)

ኣብ 18 ወርሒ

ውላድካ

- ❖ ፍሉጥ ቃላት ከውጽእ ይጅምር
- ❖ ልሙድ ድምጽታት ይፈላሊ (ናይ ተሌፎን ደወል፣ ዝኸፈት መዓጾ)
- ❖ ብዘይ ምልክት ሓጻርቲ ምሉእ ሓሳባት ክርዳእ ይጅምር፤
→ « ኣበይ ኣሎ ባባ » « ባምቡላኻ (ዱዱ) ኣምጽኣያ » « ጥጦኻ ሃበኒ »

እትጥንቀቀሉ እንተድኣ

- ❖ ኣብ 18 ወርሒ ቀዳሞት ቃላት ምስ ዘየውጽእ
- ❖ ኣብ መዓልታዊ ህይወትና ነተግብርም ምልክታት ወይ ቃላት ምስ ዘይደግም ንኣብነት (ብኢዱ ቻው..) ምስ ዘይብል

መዓልታዊ

- ❖ ዛንታታት ምንጋርን ደርፍታት ምድራፍን ቀጽል
- ❖ ካብ ናይ ቆልዓ ኣዘራርባ ተኸልከል ፣ ኖርማል ቀሊል ምሉእ ሓሳባት እንዳገበርካ ብርዱእ ቃላት ኣዘራርቦ
- ❖ ናይ መዓልታዊ ነገራትን፣ ተግባራትን፣ ስምዒታትን ብገላጺ ቃላት ስመዮም
- ❖ ኣብ ናይ ስድራ ዝርርብ ከምዝሳተፍ ግበር
- ❖ ካብ ክልተ ነገራት ክመርጽ ዕድል ሃቦ « ባናና ትደሊ ወይ ቱፋሕ » ?

ኣብ 2 ዓመት

ውላድካ

- ❖ ብዙሕ ቃላት እንዳወሰኸ ይምጽእ
- ❖ ንኣሸቱ ምሉእ ሓሳባት ብኸልተ ቃላት ክገብር ይጅምር « ባባ ከይዱ »
- ❖ ክብድ ዝበለ ኣተሃናንጻ ናይ ቃላት ይርዳእ ፣ከም « ሃባ ብሽኮቲ ንሶፊ »
- ❖ « ኣነ » « ንሰኻ » ይጥቀም

እትጥንቀቀሉ እንተድኣ

- ❖ ትሕቲ 50 ቃላት እንተድኣ ሒዙ፣ ሓድሽ ቃላት ንምምሃር ምስ ዘጽግም
- ❖ ክልተ ቃላት ኣላጊቡ፣ ምሉእ ሓሳብ ምስ ዘይገብር

መዓልታዊ

- ❖ ነቲ ቃላት ብጌጋ እንተኣድሚጽዎ ፣ ንኸደግም ከየገደድካ ኣርሞ
- ❖ ነዊሕ ምሉእ ሓሳብ ጌርካ ኣዛርቦ
- ❖ ነፍሱ ንኸኸእል ኣሳንዮ (ክበልዕ፣ ክኸደን ...)
- ❖ እንታይ'ዩ እዚ ? ንምንታይ ? ዝብል ሕቶታቱ ዋላ እንተደጋገመ መልሲ ሃብ
- ❖ ንውላድካ ምስ ዓባይዓባይቶኡ ወይ ሎሌት (ዝጦቦ) ኣብ ኣፉ ክዛረብ ኣይትሕደጎ

ኣብ 3 ዓመት

ውላድካ

- ❖ ውላድካ ምሉእ ሓሳብ እንዳሃበ ይገልጽ፣ ኣብ ናይ ስድራ ቤት ዝርርብ ይሳተፍ
- ❖ ሕቶታት ይሓትት
- ❖ ንኣሽቱ ዛንታታት ይሰምዕን ይርዳእን
- ❖ ቃላት « ኣነ » « ንሸኻ » ይጠቀም

እትጥንቀቀሉ እንተድኣ

- ❖ ምሉእ ሓሳብ ኣይገብርን
- ❖ ዝርርብ ባዕሉ ፈጺሙ ኣይጅምርን
- ❖ ካብ ቀረባ ስድርኡ ወጻኢ ዘረባኡ ንምርዳእ ኣጸጋሚ ምስ ዝኸውን

መዓልታዊ

- ❖ ጽቡቕ ገይሩ ንኸዛረብ ንምትብባዕ ክፉት ሕቶታት ሕተቶ (ኣበይ ፡ መዓስ ፡ መን፡)
- ❖ ምስ ኣብ ከባቢኡ ዘለው (መናፈሻ፣ መጻወቲ ቦታ፣ ሕርሻ፣ እንዳ ፖስጣ፣ እንዳ እንስሳታት) ኣፋልጦ
- ❖ ርድኢቱ እንዳሰፍሐን ምእንቲ ክመጽእ ካብቲ እትነግሮ ዛንታታት ሓደ ወይ ክልተ ሕቶታት ሕተቶ
- ❖ ኣብ መዓልቲ ቀሰይ ኢልካ ሎሌት (ዝጡብብ) ደው ከምዘብል ግበሮ
- ❖ ዘይምሉእ ሓሳባት ምስ ዝዛረብ፣ ንኸደግሞ ከየገደድካ ኣመዓራሪኻ ንገሮ → « ጁስ ደልየ ኣነ » « ኣሃ ፣ ናይ ፍሩታ ጁስ ደለኻ ፡ » ክህበካ እየ ትብሎ።

ኣብ 4 ዓመት

ውላድካ

- ❖ ቅኑዕ ምሉእ ሓሳብት ይገብር
- ❖ ክብድ ዝበለ ምሉእ ሓሳባት ይገብር (ምኽንያቱ ፡ ውን ፡ ወዘተ)
- ❖ ንፍጻሜታት ኣብ ግዜኦም (ቅድም፣ ዳሕራይ ትማሊ፣ ጽባሕ) ንበታታት (ኣብ፣ ልዕሊ፣ ትሕቲ) እንዳበለ ከተሓሕዝም ይጅምር

እትጥንቀቀሉ እንተድኣ

- ❖ ታእታኡ ንነዊሕ እዋን እንተጸኒሑ
- ❖ ዘውጸኦ ምሉእ ሓሳባት ብትኽክል ዝተሃንጸ እንተድኣ ዘይኮይኑ
- ❖ ዘረባኡ ዘይርዳእ እንተድኣኮይኑ
- ❖ ብዛዕባ ቀለልትን እዋናዊ ኣጋጣሚታት ከዘንትው ዘጸግሞ እንተድኣኹይኑ

መዓልታዊ

- ❖ ንመጻኢ ኣጋጣሚታት ከታሓሕዝ ክኸእል ዓውደ ኣዋርሕ ተጠቀም → « ርኣ ፡ ሮቡዕ ናብ ዓባይካ ክንከይድ ኢና » ትብሎ
- ❖ ምዝርራብኩም እንዳሃብተመ ኣብ ዝኸደ ፡ ግዜ ወሲድካ ኣዕልሎ
- ❖ ንእሽተይ ናይ ሓባር ጸወታ ተጻወት (ሎቶስ፣ ሜሞሪ፣ ናይ ፕላቶ ጸወታ)

ተወሳኺ አፍልጦ ንምርካብ

ጠቃሚ ሓበሬታት

- ❖ ናይ ኦርቶፍኒ ሰንተር ኣብ ኑሻተል :
www.neuchatelville.ch/orthophonie
- ❖ ቪድዮ ናይ ዘረባ ምምሃር Tutolangage :
www.neuchatelville.ch/orthophonie
- ❖ ማሕበር ናይ ኦርቶፎኒስት www.arld.ch
- ❖ ኣብ ካንቶን ኑሻተል ዝርከቡ ውልቃውያን ኦርቶፎኒስት:
lecolin.ch

ጠቃሚ ኣድራሻታት

- ❖ www.bibliomonde.ch
- ❖ www.bibliotheque-pestalozzi.ch
- ❖ www.bibliobus-ne.ch
- ❖ www.lacourteechelle.ch
- ❖ www.recifne.ch/espace-enfants
- ❖ www.ilotmots.ch
- ❖ www.croix-rouge-ne.ch

« 3, 2, 1 ...ተዛረብ ! » ናይ ምክልኻል መደብ ኦርቶፎኒ (ናይ ዘረባ ተራፒስ) ሰንተር ኣብ ኑሻተል፡ ንተወሳኺ ሓበሬታን፡ ናይ ጽሑፍ መግለጺን ፖስተራትን ንምእዛዝ ናብዚ ኣድራሻ ተወከሱ ፡-

centre.orthophonie.neuchatel@ne.ch / 032 717 78 20

Conception graphique : hilti+rebmann / Illustrations : ANDA

Achévé d'imprimer en juillet 2020.

3,2,1 ... ተዛረብ !

ስክሪን ንምዕባል ናይ
ዘረባ ከምዝዕንቅፍ
ተመልከት

2

1

ዋላ ጽቡቕ ገይረ
ፈረንሳይ ኣይዛረብ፤
ምስ ውላደይ
ፈረንሳይ ክዛረብ
ግዴታ ድዩ፤

1

ውላደይ ክልተ
ቃንቃ ይዛረብ፤
በዚ ጠንቂ ድዩ
ሕማቕ ዝዛረብ ፤

ሓደ ቆልዓ ካልኣይ
ቃንቃ ብዝበለጸ
ዝምሃር፤ ብንእሽትኡ
ምስ ዝምሃር ድዩ፤

3

ታብለት ናይ
ቆልዓ ኣእምሮ
ይዓጽዎ።

2

3

ኣብ መዓልቲ፤
ኣንቲ ሰዓት ስክሪን
ምርኣይ ኣዝዩ
ብዙሕ እዩ !

« 3, 2, 1 ... ተዛረብ ! » ናይ ምክልኻል መደብ ኣብ 3ይ ክፋል ብዛዕባ ምዕባል ናይ ዘረባ ኣብ ቆልዑት። ንዝያዳ ኣፍልጦ፤ ካልእ ክልተ መጽሄታት ብዛዕባ « ቢላንጊዝም (ተዛራባይ ክልተ ቃንቃ) » ፡ « ምዕባል ዘረባን » ዝሓዘለ ቴማታት ተመልከት ።

ቢላንጊዝም (ተዛራቢ ክልተ-ቃንቃ)

1. ኖእ ፡ ንቆልዓ ብቃንቃ ኣደ ምዝራብ ኣገዳሲ እዩ፤ ንፈረንሳይ ንምምሃር መሰረት ኮይኑ ይሕግዞ።
2. ኖእ ቢላንጊዝም፤ ናይ ዘረባ ጸገም ጠንቂ ኣይኮነን። ምክንያቱ ናይ ዘረባ ጸገም ዘለዎ ቆልዓ፣ ምስኡ ብክልቲኡ ቃንቃ ምዝርራብ ኣሸጋሪ ይኸውን። ሓደ ናይ ዘረባ ጸገም ዘይብሉ ቆልዓ ግና ክልተ ቃንቃ ንምምሃር ጸገም የብሉን።
3. ኖእ ፡ ዕድመ ኣይኮነን ኣብ ግምት ዝኣቱ፤ ቆልዓ ነቲ ቃንቃ ብዝተዛረበን ዝሰመዖን መጠን፤ ዝሓሸ ይምሃር።

ስክሪንን ዘረባን

1. ቅድሚ 4 ዓመት፤ ኩሉ መዓልቲ ስክሪን ምርኣይ ንቆልዓ ኣብ ዘረባ ናይ ምድንጋይ ጸገም የስዕብ።
2. ኣብ ፊት ስክሪን፤ ቆልዓ ብትኩረት ዝርኢ ዘሎ እኳ እንተመሰለ ሓድሽ ቃላት ንክምሃር ሓንጎሉ ህልው ወይ ንጡፍ ኣይኮነን ።
3. ብፍላይ ቅድሚ 12 ዓመት፤ ናይ ዘረባ ክእለት ንምምዕባል ምስ ቆልዓ ካልእ ንጥፈታት ምግባር ተመራጺ እዩ።